

їхнього внесення до істотних змін не спричинили. Показники загального виживання рослин знаходились в одній гомогенній групі: 85,1, 85,2 та 85,0 % відповідно норм внесення $N_{30}P_{30}K_{30}$, $N_{60}P_{60}K_{60}$ та $N_{90}P_{90}K_{90}$.

Отже, встановлено, що ступінь загального виживання рослин пшениці твердої ярої сорту 'Ізольда' до збирання врожаю по відношенню до кількості висіяного насіння була тим меншою, чим більша норма висіву насіння. Доведено покращення загального виживання рослин за умови застосування мінеральних добрив, цей показник був на 1,4 % більшим від контролю.

УДК 581.2

Лихолат Ю. В.^{1*}, Якубенко Н. Б.², Гордієнко О. В.¹

¹Дніпропетровський національний університет імені О. Гончара, пр. Гагаріна, 72, м. Дніпро, 49010, Україна, *e-mail: Lykholat2006@ukr.net

²Український інститут експертизи сортів рослин, вул. Генерала Родимцева, 15, м. Київ, 03041, Україна

ОСНОВНІ ТЕХНОЛОГІЇ СТВОРЕННЯ ТА ВІДНОВЛЕННЯ ДЕРНОВОГО ПОКРИВУ З ВИКОРИСТАННЯМ ГАЗОНОУТВОРЮЮЧИХ ТРАВ В УМОВАХ ПРОМИСЛОВОГО МІСТА

Зміни довкілля на техногенних територіях набувають такої глибини, що спонтанне заростання й виживання рослин є дуже проблематичним. Рослини, які все ж таки витримують такі умови, мають жалюгідний вигляд. У свою чергу спад біологічної продуктивності цих видів призводить до втрати ними такого фактора, як декоративність.

Особливого значення у формуванні рослинності первинних техногенних екотопів набуває флористичне оточення, зокрема наявність контактів з локальними флорами, здатними проникати на техногенні території та витримувати екотопний відбір в умовах промислового середовища за рахунок синантропних, космополітних та адвентивних елементів фітоценозів.

У формуванні рослинного покриву намітились дві основні тенденції, зумовлені антропогенними змінами: з одного боку, скорочення обсягу корінної рослинності та формування антропогенних рослинних угруповань, а з іншого – бажання заповнити витіснений природний покрив культурофітоценозами, створеними при озелененні техногенних територій, у тому числі й трав'янистими рослинами, що дають стійкий дерен.

Згідно з цим, у формуванні дернового покриву техногенних територій треба розрізняти та реалізовувати три таких технології:

1. Оновлення або повна перебудова ґрунтового покриву конкретної ділянки. Вона передбачає видалення верхнього шару на 20–30 см через його цілковиту непридатність для вирощування повноцінного дернового покриву.

2. Докорінне поліпшення ґрунтового покриву за рахунок видалення механічних домішок промислового походження, застосування сидератів, добрив, дренажу, зрошення та ін.

3. Поверхнєве полiпшення ґрунтового покриву у випадку, коли не потрібна заміна його верхнього шару.

4. Улаштування дернового покриву на базі існуючих природних фітоценозів із цілеспрямованим корегуванням природних сукцесій з метою підвищення ролі наявних високоякісних дерноутворюючих популяцій.

Вважаємо за доцільне сформулювати основні принципи штучного відновлення стійких фітоценозів на промислових територіях: аналіз особливостей забруднення промислового майданчика; визначення ступеня забруднення довкілля; оцінка ступеня порушення рослинного покриву; логічне співвідношення трав'янистих і дерев'янистих рослин в залежності від рівня забруднення промислових майданчиків; висадження тільки конкретного видового складу рослин, стійкого в зазначених умовах; врахування декоративних якостей видів; проведення озеленення промислових майданчиків з наданням переваги аборигенним видам; використання біологічних особливостей рослин з метою створення найбільш оптимального варіанту культурфітоценозів (наприклад, визначення співвідношення різних груп рослин на користь одно- та дворічників, що дає можливість легко їх замінити у разі пошкодження).

УДК 633.12:632.954:631.5

Лужинская Н. А.

РУП «Научно-практический центр НАН Беларуси по земледелию», ул. Тимирязева, 1, г. Жодино, 222160, Республика Беларусь, e-mail: krup_izis@tut.by

ВЛИЯНИЕ ГРАМИНИЦИДА ФЮЗИДАД ФОРТЕ НА ФОРМИРОВАНИЕ ЭЛЕМЕНТОВ ПРОДУКТИВНОСТИ РАСТЕНИЙ ГРЕЧИХИ

Гречиха характеризуется повышенной чувствительностью к сорным растениям на протяжении всего периода вегетации, поэтому важнейшим фактором, определяющим уровень ее урожайности, является эффективная защита от сорняков, включающая как агротехнические, так и химические приемы подавления сорной растительности в посевах. На пахотных землях Беларуси наряду с преобладающими двудольными сорными растениями значительную часть сорного ценоза составляют злаковые сорняки, которые представлены в основном пыреем ползучим, просом куриным, щетинником сизым, метлицей обыкновенной и др. Поэтому совершенствование приемов снижения численности злаковых сорных растений в посевах гречихи является актуальным вопросом.

В наших исследованиях для посева использовали семена диплоидных сортов 'Анита Белорусская', 'Кармен', 'Влада', 'Сапфир' и 'Аметист', которые существенно различаются по морфотипу и, следовательно, конкурентоспособности по отношению к сорнякам.

Обработка культурных растений гербицидами по-разному сказывается на их росте и морфологических особенностях. Анализ результатов